บทที่ 5

บทย่อ และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คำที่อยู่ในข่ายสงสัยว่า คำใดเป็นคำที่ยืมมาจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำใดเป็นคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อศึกษาว่าในการใช้คำยืมและคำที่ใช้ร่วมกันเหล่านั้น ได้มีการปรับการออกเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทยอย่างมีเงื่อนไขหรือไม่ อย่างไร

3. เพื่อศึกษาว่าในการใช้คำยืมและคำที่ใช้ร่วมกันเหล่านั้น ได้มีการเปลี่ยนรูปคำไปจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีหรือไม่ อย่างไร

4. เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมและคำที่ใช้ร่วมกันเหล่านั้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงความหมายไปจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีหรือไม่ อย่างไร

5. เพื่อศึกษาความหนาแน่นของการใช้คำยืมและคำที่ใช้ร่วมกันเหล่านั้นในพื้นที่ของภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ของภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป

สมมติฐาน

1. ภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี มีคำยืมจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และมีคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่จำนวนหนึ่ง

2. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการปรับการออกเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทย

3. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการเปลี่ยนรูปคำ

4. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย

5. คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี กับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการใช้อย่างหนาแน่นในภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และค่อย ๆ ลดความหนาแน่นลงในภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการในการดำเนินการวิจัยเรื่อง คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เริ่มต้นจากการรวบรวมคำที่อยู่ในข่ายสงสัยว่าเป็นคำยืมภาษามลายูจากเอกสารและงานวิจัย 12 รายการ ได้คำที่อยู่ในข่ายสงสัยมาจำนวน 643 หน่วยอรรถ นำไปดำเนินการวิจัยต่อไปตามลำดับขั้นดังนี้

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นราธิวาส ยะลา และปัตตานี มีผู้ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในชีวิตประจำวัน 73% และใช้ภาษาไทยท้องถิ่นประมาณ 27% จึงเลือกผู้บอกภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี 1 คน เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในชีวิตประจำวัน สำหรับการทดสอบคำที่อยู่ในข่ายสงสัยทั้ง 643 หน่วยอรรถ ว่าคำใดบ้างที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี ในขั้นนี้คงเหลือคำที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี จำนวน 400 หน่วยอรรถ แล้วจึงนำข้อมูลทั้ง 400 หน่วยอรรถนี้ไปตรวจสอบกับผู้เชี่ยวชาญภาษามลายูอีกครั้งหนึ่ง

พื้นที่ของการใช้ภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เป็นจุดที่จะเน้นให้เห็นถึงการกระจายของคำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี จึงคัดเลือกพื้นที่ของภาษาตามที่ได้มีการศึกษาและแบ่งเขตของภาษาไว้แล้ว คือ

1. พื้นที่ของภาษาไทกลุ่มตากใบ อันได้แก่ ท้องที่อำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง อำเภอสายบุรี (รวมกิ่งอำเภอกะพ้อ) กิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ (รวมกิ่งอำเภอศรีสาคร) อำเภอยี่งอ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอตากใบ อำเภอระแงะ (รวมกิ่งอำเภอจะแนะ) อำเภอสุไหงปาดี อำเภอแว้ง (รวมกิ่งอำเภอสุคิริน) (วิจิตร ศรีสุวิทธานนท์, 2528 : 215) เนื่องจากภาษาตากใบ ใช้กระจายกันอยู่ในพื้นที่ที่กว้างใหญ่ จึงเลือกผู้บอกภาษาจาก 2 ท้องที่ คือ ท้องที่อำเภอตากใบ อันเป็นศูนย์กลางของภาษา 1 คน และจากท้องที่อำเภอสายบุรีซึ่งอยู่ห่างไกลจากจุดศูนย์กลางของภาษาพอสมควรอีก 1 คน

และเนื่องจาก ชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert Kitprasert, 2528 : 201 - 210) พบว่า ภาษาพิเทน ซึ่งใช้อยู่ในตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง และตำบลกะลุบี กิ่งอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี มีระบบวรรณยุกต์ที่แตกต่างไปจากภาษาไทกลุ่มตากใบ และปัจจุบันนี้พื้นที่ที่ใช้ภาษาพิเทนมีแนวโน้มว่าภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีจะเข้ามาแทนที่ภาษาไทยถิ่นใต้มากที่สุด จึงเลือกผู้บอกภาษาจากพื้นที่นี้อีก 1 คน

2. พื้นที่ของภาษาไทยถิ่นปัตตานี ซึ่งใช้อยู่ในอำเภอเมืองปัตตานี อำเภอหนองจิก อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง และอำเภอยะรัง ได้เลือกผู้บอกภาษาจากพื้นที่นี้ 1 คน

3. พื้นที่ของภาษาไทยถิ่นยะลา ซึ่งใช้ทั่วไปในทุกอำเภอของจังหวัดยะลา จึงเลือกผู้บอกภาษาจากพื้นที่นี้ 1 คน

4. พื้นที่ของภาษาถิ่นใต้ทั่วไป ผู้วิจัยได้เลือกภาษาสงขลาเป็นตัวแทน เพราะได้มีการศึกษาภาษาถิ่นสงขลาในเชิงภาษาศาสตร์ไว้มากพอสมควร ถึงระดับการจัดทำพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ โดยบันทึกเสียงด้วยระบบเสียงของภาษาสงขลา จึงเลือกผู้บอกภาษาจากพื้นที่นี้ 1 คน

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการเลือกผู้บอกภาษาจากพื้นที่ที่กำหนด ดังนี้

ผู้บอกภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี

1. เป็นหญิงหรือชายก็ได้ อายุระหว่าง 45-60 ปี

2. มีภูมิลำเนาอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในชีวิตประจำวัน

4. มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วน มีสภาพปกติ ออกเสียงได้ชัดเจน สุขภาพทั่วไปดี

5. มีความรับผิดชอบสูง เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิธีการของการศึกษา และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบข้อมูล

1. เป็นหญิงหรือชายก็ได้

2. มีภูมิลำเนาอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. มีความรู้ทางภาษาดีทั้งภาษาไทย ภาษามลายูมาตรฐาน และภาษามลายูท้องถิ่น

4. มีความรับผิดชอบสูง เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการของการศึกษา และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

ผู้บอกภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ของภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป

1. เป็นหญิงหรือชายก็ได้ อายุระหว่าง 45-60 ปี

2. มีภูมิลำเนาอยู่ในจุดเก็บข้อมูล ไม่เคยอพยพโยกย้ายไปอยู่ที่อื่น

3. ใช้ภาษาไทยถิ่นที่ใช้เป็นจุดเก็บข้อมูลในชีวิตประจำวัน

4. มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วน มีสภาพปกติ ออกเสียงได้ชัดเจน สุขภาพทั่วไปดี

6. มีความรับผิดชอบสูง เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการของการศึกษา และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้รวบรวมคำที่อยู่ในข่ายสงสัยว่าเป็นคำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี โดยบันทึกคำเหล่านั้นลงในบัตรคำ (คำยืม 1 คำต่อบัตรคำ 1 ใบ) ต่อมาจึงแบ่งบัตรคำออก

เป็น 13 หมวด [1] จัดเรียงคำในแต่ละหมวดตามลำดับตัวอักษรเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำตารางสำหรับบันทึกข้อมูล ภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี ภาษามลายูมาตรฐาน ภาษาตากใบ ภาษาสายบุรี ภาษาไทยถิ่นปัตตานี ภาษาไทยถิ่นยะลา และภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป ไว้ในตารางเดียวกัน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บข้อมูล คือ การปฏิบัติการภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา และจดบันทึกลงในตาราง 1 คำศัพท์ต่อ 1 ตาราง โดยบันทึกการออกเสียงของคำเหล่านั้นด้วยสัทอักษร และบันทึกความหมายของคำ และบันทึกเสียงของคำเหล่านั้นด้วยแถบบันทึกเสียงชนิดตลับ (cassette)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาครบทุกถิ่นตามกำหนดแล้ว จึงนำข้อมูลทั้ง 400 หน่วยอรรถ มาวิเคราะห์ใน 5 ประเด็น คือ

1. คำใดเป็นคำยืม คำใดเป็นคำที่ใช้ร่วมกัน
2. เสียงปฏิภาคในคำยืมและคำที่ใช้ร่วมกัน
3. การเปลี่ยนแปลงรูปคำของคำยืมและคำที่ใช้ร่วมกัน
4. การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมและคำที่ใช้ร่วมกัน
5. ความหนาแน่นของการใช้คำยืมและคำที่ใช้ร่วมกัน

---

[1] ดูรายละเอียด หน้า 27

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ทุกประการ คือ

1. ภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี มีคำที่ยืมมาจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี จำนวน 352 หน่วยอรรถ และมีคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 48 หน่วยอรรถ

2. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีและคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการปรับการออกเสียงให้เข้ากับระบบเสียงในภาษาไทย หน่วยเสียงใดที่มีในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีแต่ไม่มีในภาษาไทย ชาวไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะปรับหน่วยเสียงนั้น ๆ เป็นเสียงอื่นที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นหน่วยเสียง /ɛ/ จะปรับเป็นเสียง /r/ ทั้งนี้เป็นเพราะยึดตามภาษาเขียนของภาษามลายูมาตรฐาน ซึ่งเขียนด้วยอักษรโรมัน

3. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีและคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีการเปลี่ยนรูปคำโดยมากแล้วจะเป็นการลดพยางค์จาก 2 และ 3 พยางค์ ของภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี เป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทย นอกจากนั้นยังมีการรวบพยางค์จาก 2 พยางค์ของภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี เป็นคำควบกล้ำในภาษาไทย และมีการเพิ่มพยางค์จากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี ส่วนการสับลำดับคำนั้นมีเพียงหน่วยอรรถเดียว

4. การใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีและคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมายทั้งความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่

5. คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี และคำที่ใช้ร่วมกันระหว่างภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีกับภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการใช้อย่างหนาแน่นเรียงตามลำดับตามพื้นที่ดังนี้คือ พื้นที่ของภาษาไทยถิ่นพิเทน 97% พื้นที่ของภาษาไทยถิ่นสายบุรี 94%

พื้นที่ภาษาไทถิ่นตากใบ 78.25% พื้นที่ภาษาไทยถิ่นปัตตานี 77.25% พื้นที่ของภาษาไทยถิ่นยะลา 75.75% และพื้นที่ของภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป 69%

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องคำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจซึ่งควรศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนี้

1. น่าจะได้ศึกษาวิจัยในทางกลับกันกับงานวิจัยชิ้นนี้ คือ คำยืมภาษาไทยในภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี

2. น่าจะได้ศึกษาวิจัยลักษณะคำยืมภาษามลายูในภาษาไทย ทั้งประเภททับศัพท์ยืมโดยการแปล ยืมความหมาย ตลอดจนศัพท์สำนวนภาษามลายูในภาษาไทย

3. เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลมาจากเอกสาร แล้วนำไปทำการวิจัยภาคสนาม ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้มีการเข้าไปอยู่ร่วมกับผู้บอกภาษาเพื่อเก็บข้อมูลจากการใช้คำยืมในชีวิตประจำวันของผู้บอกภาษาในพื้นที่ที่ทำการวิจัยให้ละเอียดถี่ถ้วน

4. น่าจะได้ศึกษาการใช้คำยืมภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีในภาษาไทยถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเชิงสังคมบ้าง เช่น ผู้ที่มีวัยต่างกัน มีการศึกษาต่างกัน จะใช้คำเหล่านั้นต่างกันเพียงไร

5. ความรู้พื้นฐานจากงานวิจัยนี้ น่าจะเป็นแนวทางสำหรับการค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา ลักษณะทางสังคมวิทยา และความรู้ทางด้านวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย